

**Paper-VII – FACILITATING DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND COMMUNICATION
SKILLS IN CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENT**

Paper Code: 8007

November-2014

Time: 2 Hrs

Max. Marks: 50

પ્રશ્ન: 1 નીચે આપેલા પ્રશ્નોની નીચે આપેલા વિકલ્પો પૈકી સાચા વિકલ્પોનો ક્રમ – અક્ષર લખો. (12)

[1.1] એમ.આર.એમ. નું પૂરું નામ

- a) મેટરનલ રિવીજન મેથડ
- b) મેટરનલ રીફ્લેક્ટિવ મેથડ
- c) મેટરનલ રીડિંગ મેથડ
- d) મેટરનલ રોલ મોડેલ

[1.2] નીચે આપેલ વિકાસાત્મક તબક્કાઓ પૈકી કયો તબક્કો પૂર્વ ભાષાકીય સમયગાળા દરમિયાનનો છે.

- a) પ્રશ્ન રચના
- b) એક શબ્દ
- c) બે શબ્દ
- d) બબલિંગ

[1.3] શ્રવણમંદ બાળકોમાં સુપરા સેગ્મેન્ટલ ફ્રિક્સના વિકાસ માટે ભાષા શિક્ષણ ની કઈ પ્રવિધિ સહાયક થાય છે ?

- a) કવિતા
- b) નિર્દેશિત પ્રવૃત્તિ
- c) વાર્તા
- d) વિઝિટ

[1.4] નીચેનામાંથી કયું વાક્ય ભાષાકીય પ્રત્યાયન નું ઉદાહરણ નથી ?

- a) તમે આ પ્રશ્નપત્ર વાંચી રહ્યા છો.
- b) તમે રેડિયો પર સ્પીચ સાંભળી રહ્યા છો.
- c) બે વ્યક્તિઓ એક બીજા સાથે ઇન્ડિયન સાઇન લેંગ્વેજ દ્વારા વાતચીત કરી રહ્યા છે.
- d) જ્યારે તમે ઘરેથી નિકળો છો ત્યારે બાળક રડે છે.

[1.5] લાઉડ રીડિંગ બીજા કયા નામથી જાણીતું છે?

- a) માર્ગદર્શિત વાંચન
- b) સ્વતંત્ર વાંચન
- c) મૌખિક વાંચન
- d) મનોરંજન વાંચન

[1.6] 'Standing' શબ્દ માં 'ing' શેનું ઉદાહરણ છે?

- a) ફી મોર્ફિમ
- b) બાઉન્ડ મોર્ફિમ
- c) ફ્રીમ
- d) વાક્યરચના (સિટેક્સ)

[1.7] નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા ભાષાની નથી ?

- a) દ્વિતભાવ (ડ્યુઆલીટી)
- b) સ્થાનંતરણ (ડિસ્પ્લેસમેન્ટ)
- c) પ્રત્યાયન (કમ્પ્યુનિકેશન)
- d) રિફ્લેક્સિવિટી

[1.8] કઈ ફિલોસોફી વ્યક્તિગત ધ્યેય પર ભાર મૂકે છે ?

- a) ટોટલ કમ્પ્યુનિકેશન
- b) એજ્યુકેશનલ બાયલિંગ્વ્યાલીસ્મ
- c) ઓરાલીસ્મ
- d) પ્રોગ્રામી

[1.9] નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

- a) શ્રવણમંદ બાળકોના શિક્ષણ માટે વાંચન અને લેખન નું મહત્વ નથી.
- b) શ્રવણમંદ બાળકોના શિક્ષણ માટે માત્ર વાંચનનું જ મહત્વ છે.
- c) શ્રવણમંદ બાળકોના શિક્ષણ માટે માત્ર લેખન નું જ મહત્વ છે.
- d) શ્રવણમંદ બાળકોના શિક્ષણ માટે વાંચન અને લેખન નું મહત્વ છે.

[1.10] ઓરાલીસ્મ નું સૂત્ર છે.

- a) વાણી + સંકેત (સાઇન) દ્વારા વાણી
- b) સંકેત (સાઇન) દ્વારા વાણી
- c) વાણી દ્વારા વાણી
- d) વાણી દ્વારા સંકેત (સાઇન)

[1.11] આઇ.એસ.એલ. નું પૂરું નામ શું છે ?

- a) ઇન્ટરનેશનલ સાઇન લેંગ્વેજ
- b) ઇંડિયન સાઇન લેંગ્વેજ
- c) ઇંડિયન સિમ્બોલ લેંગ્વેજ
- d) ઇન્ટરનેશનલ સિમ્બોલ લેંગ્વેજ

[1.12] બા બક /ઉ/ અથવા /ઊ/ જેવી દવની ક્યારે ઉત્તપન્ન કરવાનું શરૂ કરે છે,

- a) બબલિંગ સ્ટેજ
- b) કુઇંગ સ્ટેજ
- c) શબ્દ સ્તર
- d) કાઈંગ સ્તર

પ્રશ્ન: 2 નીચે 'A' માં આપેલી બાબતો સામે 'B' માંથી સાચા વિકલ્પો ક્રમ - અક્ષર લખો. (04)

A

B

[2.1] પૂર્વ ભાષાકીય સમયગાળો (	a) ભાષાની લાક્ષણિકતા
[2.2] મોરફોલોજી (	b) ભાષાવિજ્ઞાનનું તત્વ
[2.3] પ્રત્યાયન (	c) ભાષા વિકાસનો તબક્કો
[2.4] સાંસ્કૃતિક પ્રસારણ (કલ્ચરલ ટ્રાન્સમિશન) (	d) ભાષાનું કાર્ય

પ્રશ્ન: 3 પહેલી બે બાબતોના સંબંધના આધારે બાકીની બે બાબતો વચ્ચેનો સંબંધ પ્રસ્થાપિત થાય તેમ ખૂટતા પદનો ક્રમ અક્ષર સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (04)

[3.1] પ્રમાણિત ઔપચારિક પરીક્ષણમાં મૂલ્યાંકનની સફળતા દૂલ પર આધારિત છે, જ્યારે અનૌપચારિક પરીક્ષણમાં મૂલ્યાંકનની સફળતા _____ પર આધારિત છે.

- (a) પુસ્તિકા (b) વાતાવરણ (c) સ્કોરિંગ કી (d) વપરાશકર્તા

[3.2] P, C, K, A - ધ્વનિવિજ્ઞાન, 'BOY' - _____

- (a) રૂપવિજ્ઞાન (b) વિષયવિજ્ઞાન (c) અર્થવિજ્ઞાન (d) વાક્યવિજ્ઞાન

[3.3] 'Girls are running madly' આ વાક્યને વ્યક્ત કરવા માટે સાઇન લેંગ્વેજ માં 3 સાઇન જરૂરી છે, જ્યારે સાઇન સિસ્ટમમાં _____ સાઇન જરૂરી છે.

- (a) 3 (b) 4 (c) 7 (d) 5

[3.4] વાંચન એ ભાષા નું ગ્રહણશીલ (રિસેપ્ટિવ) રૂપ છે. લેખન ભાષા નું _____ રૂપ છે.

- (a) એક્સપ્રેસિવ (b) રિસેપ્ટિવ (c) સાંકેતિક (મેન્યુઅલ) (d) મૌખિક (વર્બલ)

પ્રશ્ન: 4 નીચેના પૈકી કોઈ પણ બે ના , દરેકનો 200 શબ્દો માં ઉત્તર લખો. (10)

[4.1] લેખનની વ્યાખ્યા લખો. શ્રવણમન્દ બાદકોમાં પૂર્વ સાક્ષરતા કૌશલ વિકસાવવા માટેની કોઈપણ 4 પ્રવૃત્તિ વિશે ચર્ચા કરો.

[4.2] ભાષા વિકાસની પૂર્વયોગ્યતા વિશે લખો.

[4.3] એજ્યુકેશનલ બાઈલિંગ્યુઆલીઝમ ના સિદ્ધાંત.

પ્રશ્ન: 5 નીચેના પૈકી કોઈપણ ત્રણનાં , દરેકનો 100 શબ્દોમાં ઉત્તર લખો. (06)

- [5.1] મોર્ફિમ (રૂપવિજ્ઞાન) નો અર્થ લખો.
- [5.2] ભાષનું કોઈ એક લક્ષણનું વર્ણન કરો.
- [5.3] મેટર્નલ રિફ્લેક્સિવ મેથડ
- [5.4] પૂર્વ વાંચન કૌશલ વિકસાવવાનું મહત્વ.
- [5.5] બેસિક લેંગ્વેજ કોમ્પિટેન્સ નો અર્થ લખો.

પ્રશ્ન: 6 નીચેના પૈકી કોઈપણ એક નો 200 શબ્દોમાં સમીક્ષાત્મક કે પૃથ્થકરણાત્મક ઉત્તર લખો. (04)

- [6.1] સાઇન લેંગ્વેજ અને સાઇન સિસ્ટમની વચ્ચે તફાવત જણાવો.
- [6.2] કમ્યુનિકેશન ચેઇન વિષે લખો.

પ્રશ્ન: 7 નીચેના પૈકી કોપન એકનો 500 શબ્દોમાં ઉત્તર લખો. (10)

- [7.1] સાંભળતા બાળકોમાં ભાષા વિકાસના તબક્કાઓ સમજાવો.
- [7.2] શ્રવણમન્દ બાળકોની ભાષા વિકાસ ની કોઈપણ બે પ્રવિધિ યોગ્ય ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.

External Examination Oct. 2014
B.Ed(HI) Sem. 1 Subject Code : 8007
Paper – VII, [Facilitating Development of Language and Communication Skills in Children with Hearing Impairment]

Time: 2 hours

Total Marks: 50

Q-1 For each question given below, select the appropriate option.

(12)

[1.1] Full name of MRM is

- a) Maternal Revision Method b) Maternal Reflective Method
c) Maternal Reading Method d) Maternal Role Model

[1.2] Which of the following is the developmental milestone during pre-linguistic period?

- a) Question formation b) One word stage c) Two word stage d) Babbling

[1.3] Which technique of teaching language can help children with hearing impairment to develop supra segmental features?

- a) Poem b) Directed Activity c) Story d) Visit

[1.4] Which of the following is not an example of linguistic communication?

- (a) You are reading this question paper.
(b) You hear a speech on the radio.
(c) Two Individuals are signing to each other using Indian Sign Language.
(d) Baby starts crying as you are leaving the house.

[1.5] Loud reading is known as

- (a) Guided reading (b) Independent reading (c) Oral reading (d) Recreational reading

[1.6] In the word 'standing', 'ing' is an example of

- (a) Free morpheme (b) Bound morpheme (c) Phoneme (d) Syntax

[1.7] Which of the following is not a characteristic of language?

- (a) Duality (b) Displacement (c) Communication (d) Reflexivity

[1.8] Which philosophy emphasis on individualistic goal?

- (a) Total communication (b) Educational bilingualism (c) Oralism (d) Pragmatism

[1.9] Which of the following statement is true?

- (a) Reading and writing are not important for the education of children with hearing impairment.
(b) Only reading is important for the education of children with hearing impairment.
(c) Only writing is important for the education of children with hearing impairment.
(d) Reading and writing are important for the education of children with hearing impairment.

[1.10] The motto of Oralism is

- (a) Speech through speech + sign (b) Speech through sign
(c) Speech through speech (d) Sigh through speech

[1.11] What is the full form of ISL?

- (a) International Sign Language (b) Indian Sign Language
(c) Indian Symbol Language (d) International symbol Language

[1.12] When the babies produce sounds like /u/ or /oo/?

- (a) Babbling stage (b) Cooing stage (c) Word level stage (d) Crying stage

Q-2 Match columns A and B

(04)

A

- [2.1] Pre linguistic period
[2.2] Morphology
[2.3] Communication
[2.4] Cultural transmission

B

- (a) Characteristic of language
(b) Structure of language
(c) Phase of language development
(d) Function of language

Q-3 Select an appropriate option and complete the sentence based on the previous sentence. (04)

[3.1] The success of assessment in standardized formal tests, depends on tools, whereas in informal assessment it depends on _____

- (a) Manual (b) Environment (c) Scoring Key (d) User

[3.2] P, C, K, A – phoneme, 'BOY' - _____

- (a) Morpheme (b) Syntax (c) Semantic (d) Pragmatic

[3.3] 'Girls are running madly'. In sign language 3 signs will require to express this sentence, however, in sign system _____ signs will require.

- (a) 3 (b) 4 (c) 7 (d) 5

[3.4] Reading is the receptive form of language. Writing is the _____ form of language.

- (a) Expressive (b) receptive (c) Manual (d) Verbal

Q-4 Answer the following question in about 200 words.

(Any Two) (10)

1. Define writing. Discuss any four activities for developing pre-writing skills in children with hearing impairment.
2. Prerequisites of language development.
3. Principles of educational bilingualism.

Q-5 Answer the following question in about 100 words.

(Any Three) (06)

1. What is morpheme?
2. Describe any one characteristic of language.
3. Maternal reflective method
4. Importance of developing pre-reading skills.
5. What is Basic Language Competence?

Q-6 Answer the following question in about 200 words.

(Any One) (04)

1. Distinguish between sign language and sign system.
2. Write about communication chain.

Q-7 Answer the following question in about 500 words.

(Any One) (10)

1. Explain the phases of language development in children with normal hearing.
2. Explain in details any two techniques of teaching language to children with hearing impairment with appropriate examples.